

Identitats a la paret*

Escrit per Marta Roqueta, periodista
divendres, 6 de maig de 2016 12:44

El graffiti com a mitjà per expressar identitats de gènere i l'art com a eina de transformació social van ser els temes centrals de la trobada Dones i Graffiti. Celebrada dimarts dos de maig a l'Arts Santa Mònica, forma part de la dotzena edició del Festival Juvenil d'Arts de Carrer Artescape, i dedicada a les graffiteres.

El fil conductor de la xerrada van ser les experiències de la graffitera i tatuadora **Turkesa** i de la cantant, activista i presidenta de l'ONG Mujeres por la Paz

Cristina del Valle

, impulsora del projecte Graffiti por la Paz. Altres graffiteres, com

Maga

, que va pintar a l'exhibició prèvia a la xerrada, van parlar de les seves vivències durant el col·loqui amb el públic. El debat va estar moderat per

Marta Roqueta

, editora de Zena, en nom de la Xarxa Internacional de Periodistes amb Visió de Gènere.

L'art com a activisme

Identitats a la paret*

Escrit per Marta Roqueta, periodista
divendres, 6 de maig de 2016 12:44

"A molts llocs, l'art és un acte de resistència". El 2010, l'ONG de Cristina del Valle, Mujeres por la Paz, va portar a joves graffiteres espanyoles a pintar el mur que envolta localitats palestines com Betlem i Qalquília. Del Valle, que amb la seva organització ha viatjat a llocs en conflicte de Síria, l'Iraq o Mèxic, va escollir realitzar una intervenció de grafiti "per tot allò que simbolitza el mur" de Palestina, "un territori que exemplifica la cultura de la violència permesa i consentida".

La intervenció es va realitzar durant el vuitè viatge de l'ONG a la regió. "Les famílies ens demanaven pintar el mur perquè els infants, que conviuen amb la violència d'una forma continuada, veiessin altres tipus d'imatges". És per això que les artistes feien participar els nens i les nenes en l'expressió artística.

Del Valle explica que les graffiteres "van pintar el que sentien. Eren molt joves, i l'impacte de viure a Palestina va ser fort". El tercer dia d'estada a Betlem, l'exèrcit israelià va voler arrestar-les per pintar al mur. "Deien que estaven agredint el mur. Des de quan l'art ha estat una agressió?". Del Valle afegeix que a Qalquília les graffiteres també van patir agressions: "Els tiraven cigars des de les torres".

L'activista va explicar que accions d'aquest tipus busquen "canalitzar la violència viscuda a través de l'art", així com fomentar el sentit de pertinença a una comunitat. Un altre dels objectius era col·laborar amb artistes locals en iniciatives que fomentessin el coneixement de l'altre: "El mestissatge cultural és fonamental per trencar l'imaginari estereotipat sobre altres cultures".

La mirada femenina sobre la dona

La graffitera i tatuadora **Turkesa** recorda com, a Londres, "quan pintava una cara mega realista (els altres graffiters) flipaven". Explica que, a la capital britànica, la lletra té un paper predominant als graffitis, "l'estil és més old school". Formada en Belles Arts i amb estudis de fotografia, Turkesa s'inspira en la cultura japonesa: "La mitologia rere cada història, la forma de conjuguar tradició i modernitat, em sembla increïble".

Tant Turkesa com Maga van coincidir en el fet que, quan no tenien res preparat per pintar, el primer que se'ls acudia dibuixar era una cara de dona. "Expresso el que em passa pel cap. El que em surt de natural és una dona jove i blanca", va comentar Maga. "M'agrada pintar dones perquè són maques. I perquè em representen a mi. I perquè representen a dones que no tenen veu. I per milers de raons que no racionalitzo però que són allà", va explicar Turkesa. "Una cara i uns ulls és un crit en un mur. Veure un rostre que et mira és sempre una connexió. Va haver-hi un temps en què estava farta de pintar dones i que em classifiquessin només per això, per fer coses maques. I al final vaig pensar que per què, si era el que m'agradava. Sí, sóc una noia i pinto amb coloraines", va concloure.

Durant la xerrada es va presentar l'obra de l'artista brasilera **Evelyn Negahamburger**, dedicada a la denúncia de situacions d'opressió de la dona mitjançant la representació de cossos femenins fora dels canons de bellesa normativa. "Estem sotmeses a tanta pressió estètica que el missatge de Negahamburger m'encanta. Es acceptat com a dona des del punt de vista de dona. En vull més com ella", va valorar Turkesa.

Cristina del Valle va afegir que resulta molt difícil "confrontar la visibilitat de les realitats plasmades per artistes com Negahamburger amb les que mostren els mitjans de comunicació, que són espais de socialització ocupats per un model androcèntric on la dona és cosificada". Segons del Valle, "les qui som a l'art i a la crítica ens hem de replantejar què és la bellesa i on és".

"Com a artista, em sento molt segura de mi mateixa. Sento que amb esforç puc arribar on vulgui. Però com a dona, sempre em costarà (acceptar-se)", reflexionava Turkesa. "Desaprendre el patriarcat és molt complicat. Neixes en una societat que ja t'està donant unes normes. Mames d'allà".

Identitats a la paret*

Escrit per Marta Roqueta, periodista
divendres, 6 de maig de 2016 12:44

